УДК 004.8+056

Л. М. Куперштейн, к.т.н., доц., О.П. Войтович, к.т.н., доц.
А.Г. Буда, к.т.н., доц., О. С. Печенюк, маг.

ЗАХИСТУ ВЕБ-ДОДАТКУ ВІД XSS-АТАК НА ОСНОВІ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ

Із розвитком інформаційно-комунікаційних систем все частіше постає питання їх захисту адже з кожним роком виникають нові методи та нові типи атак, які можуть нанести шкоду. При створенні веб-додатків все більше розробників використовують мову програмування JavaScript. Щоправда її розповсюдження викликає проблему вразливості веб-сайту до різноманітних атак. Серед них однією з найбільш небезпечних та поширених є атака типу Cross-site scripting або XSS. У 2019 році атака даного типу була визнана найпоширенішою у світі, адже була використана у 39% кібератак на веб-додатки [1]. При цьому активно використовуються ряд підходів до виявлення та запобіганню XSS-атак. Серед них можна виділити фільтрування різних html-тегів та їх атрибутів у HTTP-запитах, а також використання спеціальних HTTP-заголовків [2]. Тому **актуальним** на сьогодні розробка нових інтелектуальних підходів до забезпечення захисту web-додатків від атак міжсайтового скриптингу.

Однією із найбільш перспективних технологій превентивного захисту від XSS атак є штучні нейронні мережі, яким притаманні потужні апроксимаційні здібності [3].

Постановка задачі. Для виявлення і попередження XSS-атак необхідно проаналізувати HTTP-заголовок, що надходить на сервер для ідентифікації заборонених символів, слів та словосполучень. Якщо система аналізу приймає рішення про відсутність шкідливого коду у запиті, то такий запит позначається як «негативний» і обробляється, в іншому випадку, позначається як «позитивний» та блокується, надсилається повідомлення про помилку. Оскільки заголовки є текстовими даними, то найбільш доцільним для їх аналізу буде застосувати рекурентні мережі.

Для **розв'язання задачі** було використано архітектуру seq2seq, яка складається з двох LSTM нейронних мереж. Для навчання нейронної мережі використано датасет із 21991 HTTP-запитів без аномалій та 1097 аномальних запитів загальним розміром 400 Мб. Вибірку поділено на навчальну та тестувальну у співвідношенні 7:3. Символьні дані HTTP-запитів для нейромережевої обробки подаються у вигляді ASCII-кодів. Результат моделювання показали високу точність класифікації (табл. 1). При цьому процес навчання без використання GPU тривав близько двох годин.

Таблиця 1. Значення основних метрик оцінювання нейромережі

Метрика	Значення	Формула
Чутливість (Sensitivity/Recall/True Positive Rate)	1	TPR = TP / (TP + FN)
Специфічність (Specificity/True Negative Rate)	0.9964	SPC = TN / (FP + TN)
Точність (Accuracy)	0.9976	ACC = (TP + TN) / (TP + TN + FP + FN)
Показник позитивного прогнозування (Precision/Positive Predictive Value)	0.9928	PPV = TP / (TP + FP)
False Positive Rate	0.0036	FPR = FP / (FP + TN)
False Negative Rate	0	FNR = FN / (FN + TP)
F1 Score	0.9964	F1 = 2TP / (2TP + FP + FN)
Matthews Correlation Coefficient	0.9946	TP*TN - FP*FN / sqrt((TP+FP)*(TP+FN)*(TN+FP)*(TN+FN))

Висновки. Для розробки програмного засобу використано бібліотеку TensorFlow та мову програмування Python. Засіб інтегровано у веб-додаток та протестовано у лабораторних умовах на наперед запрограмованих XSS-вразливостях. На проведених тестах точність виявлення склала 100%.

Література

1. XSS the most widely-used attack method of 2019. URL: https://www.cloudpro.co.uk/it-infrastructure/security/ 8352/xss-the-most-widely-used-attack-method-of-2019

2. Куперштейн Л.М., Войтович О.П. та ін. Аналіз методів захисту від XSS атак // "Інформаційні технології та комп'ютерне моделювання"; матеріали статей Міжнародної науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 18-22 травня 2020 року. – Івано-Франківськ: Голіней О.М., С. 146-148.

3. Васюра А.С., Мартинюк Т.Б., Куперштейн Л.М. Методи та засоби нейроподібної обробки даних для систем керування. Монографія. − Вінниця: УНІВЕРСУМ−Вінниця, 2008. − 175 с.